

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΑΘΗΝΑ 31/01/2012

Αριθμ.Πρωτ.: 322

ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Πληροφορίες : κα Ντορέτα Αλεξίου

Τηλ. 213 214 75 01

Προς τις
Π.Ε.Δ. της χώρας

Εσωτ.Διανομή: - Πρόεδρο ΚΕΔΕ
- Γενικό Γραμματέα ΚΕΔΕ
- Αν.Γενική Δ/τρια ΚΕΔΕ
- Νομική Υπηρεσία ΚΕΔΕ

Θέμα: Θέματα αδειών δικηγόρων με έμμισθη εντολή των Ο.Τ.Α. α' βαθμού

Σας κοινοποιούμε το υπ'αριθ. οικ. 45473/11/12.01.2012 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών με το οποίο έγινε αποδεκτή από την Αν.Υπουργό Εσωτερικών κ.Φωτεινή Γεννηματά η υπ'αριθ. 439/2011 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους αναφορικά με τη χορήγηση αδειών σε δικηγόρους με πάγια αντιμισθία των ΟΤΑ και παρακαλούμε για την ενημέρωση των Δήμων της περιοχής σας.

Ο Γενικός Διευθυντής
της Κ.Ε.Δ.Ε.

Παναγιώτης Βασιλείου

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

**ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΟΤΑ**

ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ Ο.Τ.Α.

Ταχ.Δ/νση : Σταδίου 27
Τ.Κ. : 10183 Αθήνα
Πληροφορίες : Η.Καπίδου
e-mail :
Τηλέφωνο : 213-1364360
FAX : 213-1364383

ΘΕΜΑ: Θέματα αδειών δικηγόρων με έμμισθη εντολή των Ο.Τ.Α. α' βαθμού

- ΣΧΕΤ.:**
1. Η υπ' αριθμ. 439/2011 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους
 2. Το με Α.Π. 3685/27-10-2011 έγγραφο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

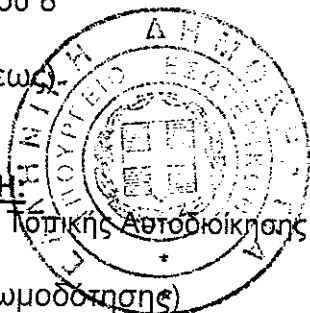
Κατόπιν του ανωτέρω σχετικού εγγράφου σας, με το οποίο μας διαβιβάσατε την αριθμ. 439/2011 γνωμοδότηση, αναφορικά με τη χορήγηση αδειών σε δικηγόρους με πάγια αντιμισθία των ΟΤΑ, σας γνωρίζουμε ότι αυτή έγινε αποδεκτή από την Αν. Υπουργό Εσωτερικών κ. Φωτεινή Γεννηματά.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ :

1- ΚΕΔΕ
Ακαδημίας & Γενναδίου 8
Τ.Κ. 106 78 ΑΘΗΝΑ
(με φ/α της γνωμοδότησεως)
(με απόδειξη)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. κ. Γενικό Διευθυντή Τοπικής Αυτοδιοίκησης
2. Δ/νσή μας
(με φ/α της γνωμοδότησεως)

Κ.Ε.Δ.Ε.	
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ	
ΑΡ. ΠΡΩΤ.	314
ΗΜΕΡ.	30-1-2012

*116 Δ 2011
Καπίδου
Α.Π. 314
Κεντρική
Υπηρεσία
27/1/2012*

Αθήνα, 12 Ιανουαρίου 2012

Αριθ.Πρωτ.: οικ. 45473/11

**ΠΡΟΣ:
Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους**

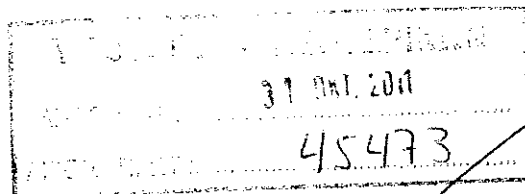
1. Κεντρική Υπηρεσία
Τ.Κ. 106 78 ΑΘΗΝΑ
Τμήμα Μελετών
Ακαδημίας 68
2. Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Κράτους στο Υπουργείο Εσωτερικών - ΕΝΤΑΥΘΑ

(με απόδειξη)

Ο Διευθυντής κ.α.α.
Η Τμημ/ρχης
ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΝΤΗΣ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

Α. Διαμάντοπούλου

ΓΡΑΜΜΑΤΟΥΧΑ ΚΥΡΙΜΗΣ

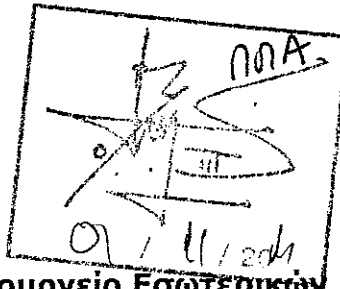

Αθήνα, 27/10/2011

Αριθμ. Πρωτ. 3685

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΣΤΟ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

(1902)
2/11

01/52

ΠΡΟΣ: Υπουργείο Εσωτερικών

✓ Δ/ση Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α.
Τμήμα ΠΟΤΑ
(Ενταύθα)

ΚΟΙΝ.: Νομικό Συμβούλιο του Κράτους

Κεντρική Υπηρεσία
Τμήμα Μελετών
Ακαδημίας 68, Τ.Κ. 106 78 ΑΘΗΝΑ

Διεύθυνση: Σταδίου 27,
Τ.κ 101 83, Αθήνα
Τηλέφωνο: 210 37 44 940-942
Fax: 210 37 44 201

ΘΕΜΑ: Διαβίβαση γνωμοδότησης

Σε απάντηση του υπ' αριθμ. 67194/10 (+53133/10 + 21220/10) εγγράφου ερωτήματός σας, σας αποστέλλουμε την επ' αυτού εκδοθείσα υπ' αριθμ. 439/2011 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και παρακαλούμε, όπως γνωρίσετε στο Γραφείο μας την αποδοχή ή μη αυτής, κοινοποιώντας το σχετικό έγγραφο και στην Κεντρική Υπηρεσία του Ν.Σ.Κ.- Τμήμα Μελετών (οδός Ακαδημίας 68, Τ.Κ. 106 78).

Ο ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΟΥ
ΚΡΑΤΟΥΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθ. 439/2011
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΣΤ' ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Συνεδρίαση της 25^{ης} Οκτωβρίου 2011

Σύνθεση :

Πρόεδρος:

Νικόλαος Μαυρίκας, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη:

Παναγιώτης Κιούσης, Μεταξία Ανδροβιτσάνεα,
Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης,
Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης,
Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής:

Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήμ.:

Με αρ. πρωτ. 67194/10/16-6-2011 έγγραφο του
Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής
Διακυβέρνησης – Γενικής Δ/σης Τοπικής Αυτοδιοίκησης -
Δ/σης Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α. – Τμήματος
ΠΟΤΑ.

Περίληψη Ερωτήματος: 1) Ποιά είναι η αρμόδια Υγειονομική Επιτροπή, στην οποία παραπέμπονται οι δικηγόροι με έμμισθη εντολή των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού για τη χορήγηση σε αυτούς αναρρωτικών αδειών. 2) Εάν δύναται να γίνει περικοπή των αποδοχών δικηγόρων με έμμισθη εντολή των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού οι οποίοι έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο αναρρωτικών αδειών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Ν. 3584/2007, όταν δεν υπάρχει γνωμάτευση Υγειονομικής Επιτροπής. 3) Εάν οι δικηγόροι οι οποίοι απασχολούνται σε Ο.Τ.Α. πρώτου και δευτέρου βαθμού με σχέση έμμισθης εντολής δικαιούνται την εννεάμηνη άδεια ανατροφής τέκνου.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδότησε ομόφωνα ως εξής :

Ι.Α.α. Το άρθρο 83 παρ. 2 του Π.Δ. 410/1988 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας που αφορούν το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. και των λοιπών Ν.Π.Δ.Δ.» (Φ.Ε.Κ. Α-191) ορίζει τα εξής :

«2. Τα σχετικά με τους νομικούς συνεργάτες ή νομικούς συμβούλους ή δικηγόρους, που προσλαμβάνονται με σύμβαση στο Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α., διέπονται από τις κείμενες γι' αυτούς διατάξεις».

β. Το άρθρο 5 παρ. 1 του Ν. 1093/1980 «Περί τροποποίησης διατάξεων του Κώδικος περί δικηγόρων (Ν.Δ. 3026/1954) και άλλων τινών διατάξεων» (Φ.Ε.Κ. Α' - 270) ορίζει τα εξής :

«1. Δικηγόροι, νομικοί ή δικαστικοί σύμβουλοι, παρέχοντες τας υπηρεσίας των επι παγία περιοδική αμοιβή ασθενούντες ή χρήζοντες αναρρώσεως, δικαιούνται αναρρωτικής αδείας απουσίας μετά πλήρων αποδοχών υπό τους αυτούς όρους υπό τους οποίους δικαιούνται τούτο και το λοιπόν προσωπικόν του εντολέως των. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογήν και προκειμένου περί γυναικών δικηγόρων δια την χορήγησιν εις αυτάς αδείας κυήσεως και λοχείας».

γ. Τα άρθρα 165 παρ. 1, 5 και 6, 174 παρ. 2, 62 παρ. 2 και 3, 63 παρ. 3 και 5 του Ν. 3584/2007 «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων» (Φ.Ε.Κ. Α' - 143) ορίζουν τα εξής :

Άρθρο 165: «1. Στους Δήμους, τα ιδρύματα τους και τα νομικά τους πρόσωπα δημοσίου δικαίου μπορεί να συνιστώνται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας τους θέσεις δικηγόρων με σχέση έμμισθης εντολής. Εφόσον υπάρχει νομική υπηρεσία σύμφωνα με τον οικείο Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας, είναι δυνατή η σύσταση θέσεων δικηγόρων-νομικών συμβούλων με την ίδια σχέση. Η πρόσληψη ενεργείται με απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου του Ο.Τ.Α. με σχέση έμμισθης εντολής και με τη διαδικασία που καθορίζεται με το Ν. 1649/1986 (ΦΕΚ 149 Α'), όπως ισχύει».

«5. Οι απασχολούμενοι σύμφωνα με τα παραπάνω δικηγόροι υποχρεούνται σε παροχή υπηρεσίας στο κατάστημα του οικείου Ο.Τ.Α. για χρόνο που ανταποκρίνεται στις εκάστοτε υπάρχουσες υπηρεσιακές συνθήκες, εφόσον δεν παρίσταται ανάγκη παράστασης ενώπιον δικαστικών ή διοικητικών αρχών».

«6. Οι διατάξεις που διέπουν τους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των Ο.Τ.Α. για τη χορήγηση και τη διάρκεια κανονικών και αναρρωτικών αδειών εφαρμόζονται αναλόγως και για τους δικηγόρους που απασχολούνται κατά τις προηγούμενες παραγράφους».

Άρθρο 174: «2. Η διάταξη του άρθρου 61 του παρόντος για τη διάρκεια των αναρρωτικών αδειών των μονίμων υπαλλήλων εφαρμόζεται ανάλογα και για το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Οι άδειες στο προσωπικό αυτό χορηγούνται ύστερα από γνωμάτευση της οικείας Υγειονομικής Επιτροπής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 62 παρ. 2 έως και 6 και 63 του παρόντος. Οι βραχυχρόνιες αναρρωτικές άδειες χορηγούνται κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των παρ. 2 και 3 του άρθρου 62 του παρόντος».

Άρθρο 62: «2. Βραχυχρόνιες αναρρωτικές άδειες χορηγούνται: α) με υπεύθυνη δήλωση του υπαλλήλου ή γνωμάτευση θεράποντος ιατρού έως δύο (2) ημέρες κάθε φορά και όχι περισσότερες από τέσσερις (4) ημέρες κατ' έτος, β) με γνωμάτευση του θεράποντος ιατρού έως τρεις (3) ημέρες κάθε φορά και όχι περισσότερες από έξι (6) ημέρες κατ' έτος, γ) με γνωμάτευση του διευθυντή κλινικής δημόσιου νοσοκομείου έως πέντε (5) ημέρες κάθε φορά και όχι πέραν των δέκα (10) ημερών κατ' έτος. Το σύνολο των βραχυχρόνιων αναρρωτικών αδειών των περ. (α), (β) και (γ) που χορηγούνται χωρίς γνωμάτευση Υγειονομικής Επιτροπής δεν υπερβαίνει αθροιστικά τις δέκα (10) ημέρες το χρόνο.

3. Σε περίπτωση βραχυχρόνιας αναρρωτικής άδειας πριν ή μετά από αργία ή ανάμεσα σε δύο (2) αργίες, ο υπάλληλος παραπέμπεται υποχρεωτικά για εξέταση στην οικεία Υγειονομική Επιτροπή. Στις ίδιες περιπτώσεις δεν επιτρέπεται η χορήγηση αναρρωτικής άδειας με υπεύθυνη δήλωση του υπαλλήλου».

Άρθρο 63: «3. Αναρρωτική άδεια πέραν των δέκα (10) ημερών κατ' έτος χορηγείται ύστερα από γνωμάτευση της οικείας Υγειονομικής Επιτροπής, με εξαίρεση την περίπτωση που η άδεια χορηγείται βάσει γνωμάτευσης του διευθυντή κλινικής δημόσιου νοσοκομείου και εφόσον πρόκειται για νοσηλεία επτά (7) ημερών

τουλάχιστον, ή κατόπιν χειρουργικής επέμβασης. Ειδικά για τη χορήγηση αναρρωτικής άδειας για επαγγελματική ασθένεια ανεξαρτήτως του χρόνου διάρκειας αυτής, απαιτείται για τη χορήγησή της γνωμάτευση της οικείας Υγειονομικής Επιτροπής».

«5. Το αρμόδιο για τη χορήγηση της αναρρωτικής άδειας όργανο είτε χορηγεί ολόκληρη την άδεια που προτείνει η πρωτοβάθμια Υγειονομική Επιτροπή ή, εάν κρίνει τη γνωμάτευση της ως αναπιολόγητη, παραπέμπει τον ενδιαφερόμενο για εξέταση στη δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση σε αυτόν της γνωμάτευσης της πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής, να ζητήσει με ένστασή του νέα εξέταση από την οικεία δευτεροβάθμια Επιτροπή, είτε όταν η πρωτοβάθμια έχει απορρίψει εξ ολοκλήρου ή εγκρίνει λιγότερο από το ήμισυ της αναρρωτικής άδειας. Η αναρρωτική άδεια που προτείνεται από τη δευτεροβάθμια υγειονομική επιτροπή, χορηγείται υποχρεωτικά».

δ. Το άρθρο 2 παρ. 1 περ. α' του Α.Ν. 1846/1951 «Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» (Φ.Ε.Κ. Α' - 179) ορίζει τα εξής :

«1. Εις την ασφάλισιν του παρόντος νόμου υπάγονται υποχρεωτικώς και αυτοδικαίως, υπό τους εν άρθρω 7 οριζομένους όρους και προϋποθέσεις:

α) Τα πρόσωπα τα οποία εντός των ορίων της χώρας παρέχουν κατά κύριον επάγγελμα εξηρημένην εργασίαν έναντι αμοιβής, ως τοιαύτης νοουμένης και της παρεχομένης δια λογαριασμόν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου αδιαφόρως νομικής φύσεως της σχέσεως (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου)..... Επί δυσχερούς διακρίσεως εξηρημένης ή μη εργασίας ή του κυρίου ή μη επαγγέλματος προσώπου τινός, τούτο θεωρείται ως υπαγόμενον εις την ασφάλειαν.....».

β.α. Το άρθρο 166 παρ. 1 του Ν. 3584/2007 «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων» (Φ.Ε.Κ. Α' - 143) ορίζει τα εξής:

«1. Οι διατάξεις του Κώδικα δικηγόρων, όπως ισχύει, εφαρμόζονται και για τους δικηγόρους των Ο.Τ.Α. με σχέση έμμισθης εντολής».

β. Το άρθρο 171 του Ν.Δ. 3026/1954 «Περί του Κώδικος των δικηγόρων» (Φ.Ε.Κ. Α' - 235) ορίζει τα εξής:

«Εάν υπάρξουν συμφωνίες περί αμοιβής, ο δικηγόρος απόσχη της εκτελέσεως της ανατεθείσης αυτώ εντολής, εάν μὲν ἡ ἀποχή εἶναι ἀδικαιολόγητος, δικαιούται μόνον εἰς ἀνάληψιν τῶν γενομένων δαπανῶν, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὴν ἀμοιβὴν εἴτε συμφωνηθεῖσαν, εἴτε νόμιμον, εἴαν δὲ ἡ τοιαύτη ἀποχή εἶναι δικαιολογημένη, δικαιούται εἰς ἀπόληψιν οὐ μόνον τῶν γενομένων δαπανῶν, ἀλλὰ καὶ ἀναλόγου πρὸς τὰς γενομένας ἐργασίας ἀμοιβῆς».

Γ.α. Το Σύνταγμα στα ἄρθρα 4 παρ. 1, 2 καὶ 21 παρ. 1, 3 ορίζει τα ἐξῆς :

Ἄρθρο 4: «1. Οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου. 2. Οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ἑλληνίδες ἔχουν ἴσα δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις».

Ἄρθρο 21: «1. Ἡ οἰκογένεια, ὡς θεμέλιο τῆς συντήρησης καὶ προαγωγῆς τοῦ ἔθνους, καθὼς καὶ ὁ γάμος, ἡ μητρότητα καὶ ἡ παιδικὴ ἡλικία τελοῦν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Κράτους».

«3. Το Κράτος μεριμνᾷ γιὰ τὴν υγείαν τῶν πολιτῶν καὶ παίρνει εἰδικὰ μέτρα γιὰ τὴν προστασίαν τῆς νεότητος, τοῦ γήρατος, τῆς ἀναπηρίας καὶ γιὰ τὴν περίθαλψιν τῶν ἀπόρων».

β. Με τὶς διατάξεις τῆς Οδηγίας 96/34/ΕΚ τοῦ Συμβουλίου τῆς 3-6-1996 (ΕΕ L 145/4/19-6-1996) ὅπως τροποποιήθηκε με τὴν Οδηγία 97/75/ΕΚ τοῦ Συμβουλίου τῆς 15-12-1997 (ΕΕ L 16/16-1-1998) καθιερώνεται ἡ ἀρχὴ τῆς ἐναρμονίσεως (συμφιλίωσεως) τῆς ἐπαγγελματικῆς με τὴν οἰκογενειακὴ ζωὴ ὡς φυσικὸ συμπλήρωμα τῆς ἀρχῆς τῆς ἰσῆς μεταχειρίσεως μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἀλλὰ καὶ ὡς μέσο γιὰ τὴν οὐσιαστικὴν ἐφαρμογὴν τῆς, με τὴν ἀναγνώριση στους ἐργαζομένους τόσο στὸ δημόσιο ὅσο καὶ στὸν ἰδιωτικὸ τομέα, ἀνδρες καὶ γυναῖκες, ἀντίστοιχου προσωπικοῦ δικαιώματος νὰ λαμβάνουν γονικὴ ἄδεια, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ ἀσχοληθοῦν με τὴν ἀνατροφή τῶν τέκνων τους, ὥστε νὰ καθίσταται στὴν πράξιν ἐφικτὸς ὁ συνδυασμὸς τῶν ἐπαγγελματικῶν τους ἐυθυνῶν με τὶς οἰκογενειακὰς τους ὑποχρεώσεις.

γ. Τα ἄρθρα 177 παρ. 1 καὶ 60 παρ. 2 τοῦ Ν. 3584/2007 ορίζουν τα ἐξῆς :

Ἄρθρο 177: «1. Οἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 54 ἕως καὶ 60 καὶ 65 ἕως καὶ 67 τοῦ παρόντος ἰσχύουν καὶ γιὰ τὸ προσωπικὸ με σχέση ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου».

Ἄρθρο 60: «2. Ὁ χρόνος ἐργασίας τοῦ γονεῶν ὑπαλλήλου μειώνεται κατὰ δύο (2) ὥρες ἡμερησίως ἐφόσον ἔχει τέκνα ἡλικίας ἕως δύο (2) ἐτῶν, καὶ κατὰ μία (1)

ώρα εφόσον έχει τέκνα ηλικίας από δύο (2) έως τεσσάρων (4) ετών. Ο γονέας υπάλληλος δικαιούται εννέα (9) μήνες άδεια με αποδοχές για ανατροφή παιδιού, εφόσον δεν κάνει χρήση του κατά το προηγούμενο εδάφιο μειωμένου ωραρίου. Για το γονέα που είναι άγαμος ή χήρος ή διαζευγμένος ή έχει αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, το κατά μία ώρα μειωμένο ωράριο του πρώτου εδαφίου ή η άδεια του προηγούμενου εδαφίου προσαυξάνονται κατά έξι (6) μήνες ή έναν (1) μήνα αντίστοιχα. Στην περίπτωση γέννησης 4ου τέκνου, το μειωμένο ωράριο εργασίας παρατείνεται για δύο (2) ακόμη έτη».

δ. Το άρθρο 53 παρ. 2 του Ν. 3528/2007 «Κύρωση Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» (Φ.Ε.Κ. Α' - 26) ορίζει ομοίως τα εξής :

«2. Ο χρόνος εργασίας του γονέα υπαλλήλου μειώνεται κατά δύο (2) ώρες ημερησίως εφόσον έχει τέκνα ηλικίας έως δύο (2) ετών και κατά μία (1) ώρα, εφόσον έχει τέκνα ηλικίας από δύο (2) έως τεσσάρων (4) ετών. Ο γονέας υπάλληλος δικαιούται εννέα (9) μήνες άδεια με αποδοχές για ανατροφή παιδιού, εφόσον δεν κάνει χρήση του κατά το προηγούμενο εδάφιο μειωμένου ωραρίου. Για το γονέα που είναι άγαμος ή χήρος ή διαζευγμένος ή έχει αναπηρία 67% και άνω, το κατά μία ώρα μειωμένο ωράριο του πρώτου εδαφίου ή η άδεια του προηγούμενου εδαφίου προσαυξάνονται κατά έξι (6) μήνες ή ένα (1) μήνα αντίστοιχα. Στην περίπτωση γέννησης 4ου τέκνου, το μειωμένο ωράριο εργασίας παρατείνεται για δύο (2) ακόμα έτη».

II. Από το συνδυασμό και την ερμηνεία των διατάξεων που προαναφέρθηκαν προκύπτουν τα εξής :

A.a. Οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των Δήμων ασφαλιζονται στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, δυνάμει του άρθρου 2 παρ. 1 περ. α' του Α.Ν. 1846/1951. Με βάση τον ασφαλιστικό δεσμό τους κατά της ασθένειας, για την ιατρική γνωμάτευση περί χορηγήσεως ή μη αναρρωτικών αδειών υπάγονται στην αρμοδιότητα των Πρωτοβαθμίων και Δευτεροβαθμίων Υγειονομικών Επιτροπών του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, όπως αυτές προβλέπονται από τη σχετική νομοθεσία του Ιδρύματος (άρθρα 6 Ν. 3163/1955, 4 Β.Δ. 993/1966, 27 έως 30 της με αρ. 574/1938 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «Κανονισμός ασφαλιστικής αρμοδιότητας και

διαδικασίας απονομής παροχών του Ι.Κ.Α.», βλ. και Κων/νου Λαναρά Η ασφάλιση στο ΙΚΑ, 2008, σελ. 396-397).

β. Οι έμμισθοι δικηγόροι των Δήμων ναι μεν δεν ασφαρίζονται στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ούτως ώστε να θεωρείται ότι δυνάμει του ασφαλιστικού τους δεσμού για τη χορήγηση των αναρρωτικών τους αδειών υπάγονται στην αρμοδιότητα των Υγειονομικών Επιτροπών του Ιδρύματος, πλην όμως, εφ' όσον με τη διάταξη του άρθρου 165 παρ. 6 του Ν. 3584/2007 ορίζεται ότι για τη χορήγηση σε αυτούς αναρρωτικών αδειών εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις οι οποίες διέπουν τους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου των Ο.Τ.Α., συνάγεται ότι και οι έμμισθοι δικηγόροι των Δήμων για την ιατρική γνωμάτευση περί χορηγήσεως ή μη σε αυτούς αναρρωτικών αδειών υπάγονται στην αρμοδιότητα των Υγειονομικών Επιτροπών του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

β.α. Οι δικηγόροι οι οποίοι συνδέονται με τους Δήμους με σχέση έμμισθης εντολής έχουν υποχρέωση να παρέχουν τις νομικές τους υπηρεσίες στους εντολείς τους σύμφωνα με το άρθρο 165 παρ. 1, 5 και 6 του Ν. 3584/2007 και δη σε χρόνο που ανταποκρίνεται στις εκάστοτε υπηρεσιακές συνθήκες, εφ' όσον δεν παρίσταται ανάγκη παραστάσεώς τους ενώπιον δικαστικών ή διοικητικών αρχών. Προς την εκπλήρωση της υποχρεώσεώς τους αυτής συναρτάται και η καταβολή της πάγιας περιοδικής αμοιβής τους από τους αντισυμβληθέντες Δήμους, σύμφωνα με το άρθρο 166 του Ν. 3584/2007.

βι. Με βάση τη διάταξη του άρθρου 171 του Κώδικα περί δικηγόρων (Ν. 3026/1954), η οποία τυγχάνει εφαρμογής και στους δικηγόρους οι οποίοι συνδέονται με τους Δήμους με σχέση έμμισθης εντολής κατά παραπομπή σε αυτή της παρ. 1 του άρθρου 166 του Ν. 3584/2007, εφ' όσον ο δικηγόρος απέχει αδικαιολόγητα από την εκτέλεση της εντολής του δεν δικαιούται αμοιβή.

ii. Η υπέρβαση από δικηγόρο συνδεόμενο με το Δήμο με σχέση έμμισθης εντολής του ανωτάτου ορίου της βραχυχρόνιας αναρρωτικής άδειας του άρθρου 62 παρ. 2 του Ν. 3584/2007 σε συνδυασμό με το άρθρο 165 παρ. 6 του ίδιου νόμου και της αναρρωτικής άδειας του άρθρου 63 παρ. 3 του ως άνω νόμου σε συνδυασμό με το άρθρο 165 παρ. 6 αυτού όταν δεν υπάρχει γνωμάτευση της Υγειονομικής Επιτροπής χωρίς η υπέρβαση αυτή να δικαιολογείται από την ανάγκη παραστάσεως του δικηγόρου ενώπιον δικαστικών ή διοικητικών αρχών ή να καλύπτεται από τυχόν

μακροχρόνια αναρρωτική του άδεια ή από αποδεικνυόμενη νόμιμα ανωτέρα βία συνιστά αδικαιολόγητη αποχή του δικηγόρου από την εκτέλεση της έμμοιθης εντολής που του ανατέθηκε και δικαιολογεί την ανάλογη περικοπή της πάγιας περιοδικής αμοιβής του κατά την πρόβλεψη του άρθρου 171 του Κώδικα περί δικηγόρων (Ν. 3026/1954).

Γ.α. Η εννεάμηνη άδεια ανατροφής τέκνου δεν αποτελεί, κατ' αρχήν, κανονική ή αναρρωτική άδεια, ώστε το ζήτημα της χορηγήσεώς της ή μη στους έμμοιθους δικηγόρους των Ο.Τ.Α. πρώτου και δευτέρου βαθμού να αντιμετωπισθεί με βάση τις διατάξεις των άρθρων 165 παρ. 6 του Ν. 3584/2007, 244 παρ. 5 εδ. δ' του Ν. 3852/2010 και το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 1093/1980.

β. Κατά τη γραμματική διατύπωση του δευτέρου εδαφίου της παρ. 1 του ως άνω άρθρου 5 του Ν. 1093/1980 στις γυναίκες έμμοιθες δικηγόρους χορηγείται άδεια κησέως και λοχείας υπό τους ίδιους όρους υπό τους οποίους δικαιούται την άδεια αυτή το υπόλοιπο προσωπικό των εντολέων τους. Η ανωτέρω διάταξη ερμηνευομένη υπό το φως των άρθρων 4 παρ. 1, 2 και 21 περ. 1, 3 του Συντάγματος για την ισότητα των Ελλήνων ενώπιον του νόμου και την προστασία της οικογένειας, καθώς επίσης και της Οδηγίας 96/34/ΕΚ του Συμβουλίου της 3-6-1996, όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 97/75/ΕΚ του Συμβουλίου της 15-12-1997 σχετικά με τη χορήγηση γονικής άδειας σε όλους τους εργαζομένους με σκοπό τη συμφιλίωση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, πρέπει να θεωρηθεί ότι για την άδεια ανατροφής τέκνου συμπληρώνεται από την Οδηγία και παραπέμπει προκειμένου μεν περί έμμοιθων δικηγόρων Δήμων στη διάταξη του άρθρου 60 του Ν. 3584/2007, προκειμένου δε περί έμμοιθων δικηγόρων Περιφερειών στη διάταξη του άρθρου 53 του Ν. 3528/2007, βάσει των οποίων η ανωτέρω άδεια χορηγείται με αποδοχές στο μόνιμο προσωπικό των Δήμων και του Δημοσίου αντίστοιχα, υπό τις ειδικότερες προϋποθέσεις, τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις αυτές. Η παραπομπή στις σχετικές διατάξεις του μόνιμου προσωπικού Δήμων και Δημοσίου ενδείκνυται, διότι η κατηγορία αυτή των υπαλλήλων αποτελεί την κύρια και μεγαλύτερη, αλλά και την από άποψη υπηρεσιακού αντικειμένου εγγύτερη κατηγορία προσωπικού (βλ. σχετικά ΟΛ. Ν.Σ.Κ. 292/2002). Εφαρμογή των διατάξεων του Π.Δ. 410/1988 (άρθρου 23) σχετικά με την άδεια ανατροφής τέκνου του προσωπικού το οποίο συνδέεται με το Δημόσιο και τους Ο.Τ.Α. με εξαρτημένη σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου δεν είναι

επιτρεπτή, αφ' ενός μεν διότι κατ' άρθρο 83 παρ. 2 του Π.Δ. 410/1988 οι δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής των ανωτέρω φορέων διέπονται από τις κείμενες περι αυτών διατάξεις, αφ' ετέρου δε διότι η εφαρμογή σε αυτούς των διατάξεων του Π.Δ. 410/1988 δεν είναι συμβατή με το δημόσιο χαρακτήρα της απασχολήσεώς τους ως εμμίσθων λειτουργών (Ολ. Ν.Σ.Κ. 292/2002). Έτσι, την εννεάμηνη άδεια ανατροφής τέκνου με αποδοχές δικαιούνται οι γυναίκες δικηγόροι των Ο.Τ.Α. πρώτου και δευτέρου βαθμού, οι οποίες συνδέονται με αυτούς με σχέση έμμισθης εντολής, αλλά και για λόγους ισότητας, χωρίς διάκριση φύλου, και οι άρρενες δικηγόροι αυτών, οι οποίοι συνδέονται με τους Ο.Τ.Α. πρώτου και δευτέρου βαθμού την ίδια έννομη σχέση, υπό τις προβλεπόμενες ειδικότερες προϋποθέσεις του νόμου. Η ανωτέρω ερμηνεία στοιχείται προς πάγια νομολογιακά πορίσματα του Συμβουλίου της Επικρατείας επί παρεμφερών υποθέσεων (πρβλ. Ολ. Σ.Τ.Ε. 3216/2003, Σ.Τ.Ε. 711/2009, Σ.Τ.Ε. 13/2008, Σ.Τ.Ε. 120/2007, Σ.Τ.Ε. 2/2006, Σ.Τ.Ε. 1/2006, Σ.Τ.Ε. 1709/2004 κ.α.). Ακόμα, υπέρ της ερμηνείας αυτής συνηγορεί και το γεγονός ότι η άδεια ανατροφής τέκνου μετά την πρόβλεψή της στο πεδίο του εργατικού δικαίου αρχικά με το άρθρο 5 του Ν. 1483/1984 θεσπίσθηκε ως εννεάμηνη άδεια οικογενειακής διευκολύνσεως με καταβολή αποδοχών ως προς μεν τους μονίμους υπαλλήλους των Δήμων με το άρθρο 60 παρ. 2 του Ν. 3584/2007, ως προς δε τους μονίμους υπαλλήλους του Δημοσίου με το άρθρο 53 του Ν. 2683/1999. Ήταν επομένως λογικό ο νομοθέτης του άρθρου 5 του Ν. 1093/1980 κατά το χρόνο που ενομοθέτησε για θέματα των εμμίσθων δικηγόρων να μην είχε υπ' όψη του την εννεάμηνη άδεια ανατροφής τέκνου και υπό τα σημερινά δεδομένα να θεωρείται εύλογο ότι εκφράσθηκε στενότερον του δέοντος.

III. Με βάση όλα όσα προαναφέρθηκαν στο τεθέν ερώτημα αρμόζουν οι ακόλουθες απαντήσεις :

1) Αρμόδιες Υγειονομικές Επιτροπές για τη γνωμάτευση περί χορηγήσεως ή μη αναρρωτικών αδειών στους δικηγόρους των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού με σχέση έμμισθης εντολής είναι οι Υγειονομικές Επιτροπές του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

2) Η υπό στοιχ. **II Β β'** αδικαιολόγητη υπέρβαση του ανωτάτου ορίου της αναρρωτικής άδειας δικηγόρων των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού με σχέση έμμισθης εντολής όταν δεν υπάρχει γνωμάτευση της Υγειονομικής Επιτροπής (άρθρα 62 παρ.

2, 63 παρ. 3, 165 παρ. 5 και παρ. 6 του Ν. 3584/2007) δικαιολογεί ανάλογη περικοπή της πάγιας περιοδικής αμοιβής τους.

3) Οι δικηγόροι των Ο.Τ.Α. πρώτου και δευτέρου βαθμού με σχέση έμμισθης εντολής δικαιούνται την εννεάμηνη άδεια ανατροφής τέκνου.

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 26 /10/2011

Ο Πρόεδρος

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΙΚΑΣ

Αντιπρόεδρος Ν. Σ. Κ.

Ο Εισηγητής

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗΣ
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

Γίνεται αποδεκτή
Η Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΘΑΝΑΣΗΣ ΞΕΠΡΟΣ

Φωτεινή Γεννηματά
Αθήνα, 27/10/2011

ΕΙΣΠΡΑΞΗ	ΤΥΠΟΣ	ΔΙΑΤΗΣ	ΓΕΝ. ΔΙΑΤΗΣ
3/11/11	5/4/11	04/11	04/11
Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΡΙΑ	ΑΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ	ΑΝΕΛΥΣΕ	Κ. ΜΑΡ. ΟΥΡΑΝΟΥ

7/11